

Brusel 17. května 2023
(OR. en)

9313/23

LIMITE

DROIPEN 73
COPEN 153
JAI 617
FREMP 143
SOC 318
CODEC 858

Interinstitucionální spis:
2022/0426(COD)

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí – obecný přístup

I. ÚVOD

1. V prosinci 2022 předložila Komise návrh směrnice, kterou se mění směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí.¹
2. K návrhu bylo připojeno posouzení dopadů a sdělení.²

¹ Dokument 16322/22.

² Dokumenty 16322/22 ADD 1, 16322/22 ADD 2, 16322/22 ADD 3, 16322/22 ADD 4, 16322/22 ADD 5.

3. Komise konstatovala, že k řešení vyvíjejících se trendů v oblasti obchodování s lidmi, jakož i nedostatků, které zjistila, a k dalšímu zintenzivnění úsilí v boji proti této trestné činnosti je nezbytné změnit směrnici 2011/36/EU.

II. PRÁCE NA ÚROVNI PRACOVNÍ SKUPINY

4. V návaznosti na předložení návrhu zahájila Pracovní skupina pro justiční spolupráci v trestních věcech (COPEN) svůj přezkum za švédského předsednictví Rady. Přezkum probíhal poměrně rychle a vedl k obecné dohodě o některých úpravách znění návrhu.
5. Po zasedání radů pro SVV dne 17. května 2023 dospělo předsednictví k závěru, že znění totožné se zněním uvedeným v příloze této poznámky by mohlo být předloženo Coreperu za účelem přípravy obecného přístupu Rady.

III. ZÁVĚR

6. S ohledem na výše uvedené se

Výbor stálých zástupců vyzývá, aby:

- potvrdil souhlas se zněním obecného přístupu, jak je uvedeno v příloze³ této poznámky a
- doporučil Radě, aby dosáhla obecného přístupu k tomuto znění;

Rada vyzývá, aby:

- dosáhla obecného přístupu ohledně znění uvedeného v příloze této poznámky, které bude základem pro budoucí jednání s Evropským parlamentem v rámci řádného legislativního postupu (článek 294 SFEU).

³ Změny oproti původním návrhu jsou vyznačeny **tučně** nebo znaky [...].

Návrh

**SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,
kterou se mění směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu
a o ochraně obětí**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 82 odst. 2 a čl. 83 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

[s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů²,]

v souladu s řádným legislativním postupem,

¹ Úř. věst. C , , s. .

² Úř. věst. C , , s. .

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Obchodování s lidmi je závažný trestný čin, který je často páchán v rámci organizované trestné činnosti, představuje hrubé porušení základních práv a je výslovně zakázán Listinou základních práv Evropské unie. Prevence obchodování s lidmi a boj proti němu jsou pro Unii i její členské státy nadále prioritou.
- (2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU³ představuje hlavní právní nástroj Unie, pokud jde o prevenci obchodování s lidmi, boj proti němu a ochranu obětí této trestné činnosti. Uvedená směrnice stanoví komplexní rámec pro boj proti obchodování s lidmi stanovením minimálních pravidel, která se týkají definice trestných činů a sankcí. Zahrnuje rovněž společná ustanovení na posílení prevence a ochrany obětí s ohledem na hledisko rovnoprávnosti žen a mužů.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV, [Úř. věst. L 101](#), 15.4.2011, s. 1[...].

- (3) Strategie EU pro boj proti obchodování s lidmi 2021–2025⁴ stanoví politickou reakci uplatňující multidisciplinární a komplexní přístup od prevence přes ochranu obětí až po stíhání a odsouzení obchodníků s lidmi. Zahrnuje řadu opatření, která mají být provedena se silným zapojením organizací občanské společnosti. K řešení vyvíjejících se trendů v oblasti obchodování s lidmi, jakož i nedostatků zjištěných Komisí a k dalšímu zintenzivnění úsilí v boji proti této trestné činnosti je nicméně nezbytné změnit směrnici 2011/36/EU. [...] Zjištěné nedostatky trestněprávní reakce, které vyžadují přizpůsobení právního rámce, se týkají trestných činů obchodování s lidmi spáchaných v zájmu právnických osob, systému shromažďování údajů a vnitrostátních systémů zaměřených na včasnou identifikaci obětí obchodování s lidmi a pomoc a podporu těmto obětem.

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o strategii EU pro boj proti obchodování s lidmi 2021–2025, [COM\(2021\) 171 final](#) ze dne 14. dubna 2021.

- (4) S cílem řešit neustálý nárůst závažnosti a počtu trestných činů týkajících se obchodování s lidmi pro jiné účely než sexuální nebo pracovní vykořisťování je nezbytné do forem vykořisťování výslovně uvedených ve směrnici **2011/36/EU** zahrnout nucené sňatky a nezákonná osvojení a zajistit, aby se členské státy v rámci svých vnitrostátních právních systémů zaměřovaly na co nejširší škálu forem vykořisťování, jestliže naplňují skutkovou podstatu obchodování s lidmi. **Nucené sňatky a nezákonná osvojení již mohou spadat do oblasti působnosti trestných činů týkajících se obchodování s lidmi, jak jsou definovány ve směrnici, pokud jsou splněna všechna kritéria zakládající uvedené trestné činy. Vzhledem k závažnosti těchto praktik by však zneužívání nucených sňatků a nezákonných osvojení mělo být výslovně zahrnuto do směrnice 2011/36/EU jako formy vykořisťování. Pravidly této směrnice nejsou dotčeny definice manželství, osvojení, nuceného sňatku a nezákonného osvojení nebo trestné činy s nimi spojené, jsou-li stanoveny ve vnitrostátním nebo mezinárodním právu.**

- (5) Rostoucí počet trestných činů týkajících se obchodování s lidmi je páčán nebo usnadňován prostřednictvím informačních nebo komunikačních technologií. Obchodníci s lidmi **často** využívají internet a sociální média mimo jiné k náboru, inzerování nebo vykořisťování obětí, výkonu kontroly a organizaci přepravy. Internet a sociální média se také používají k distribuci materiálů týkajících se vykořisťování. Informační technologie rovněž brání včasnému odhalení trestné činnosti a identifikaci obětí a pachatelů. **Stávající právní rámec směrnice 2011/36/EU již v rámci definice obchodování s lidmi zahrnuje trestné činy spáchané za použití informačních a komunikačních technologií, například při najímání a vykořisťování obětí, organizaci jejich dopravy a ubytování, inzerování obětí na internetu a oslovování potenciálních klientů, kontrole obětí a komunikaci mezi pachateli, včetně všech souvisejících finančních transakcí. Aby bylo možné se na tento způsob činnosti obchodníků s lidmi zaměřit, musí donucovací orgány tak, aby držely krok s technologickým vývojem, zlepšit své digitální schopnosti a odborné znalosti. Členské státy se dále vyzývají, aby zvážily preventivní opatření, která by řešila problém zneužívání online služeb pro obchodování s lidmi, zejména s cílem omezit poptávku. [...]**

- (6) S cílem posílit reakci trestního soudnictví na trestné činy týkající se obchodování s lidmi spáchané ve prospěch právnických osob a odrazovat od páčání těchto trestných činů **by měl být vyjasněn** [...] režim sankcí vůči právnickým osobám [...].
- (7) [...] ⁵[...] **Směrnice [2014/42/EU] stanoví minimální pravidla pro zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v trestních věcech a vztahuje se na trestné činy, na něž se vztahuje směrnice 2011/36/EU. Ustanovení směrnice 2011/36/EU o zajišťování a konfiskaci jsou proto zastaralá a měla by být zrušena.**

⁵ [...]

- (8) S cílem posílit vnitrostátní schopnost identifikovat oběti v rané fázi a odkázat je na vhodné služby ochrany, pomoci a podpory je nezbytné zavést prostřednictvím právních a správních předpisů **jeden nebo více** [...]referenčních mechanismů v členských státech. Zřízení formálních [...]referenčních mechanismů a jmenování [...] kontaktních míst pro **přeshraniční** zprostředkování služeb obětem jsou zásadní opatření pro posílení přeshraniční spolupráce. **Referenční mechanismus by měl být transparentním, přístupným a harmonizovaným rámcem usnadňujícím včasné odhalování, identifikaci, podporu a pomoc obětem obchodování s lidmi a jejich předávání odpovědným vnitrostátním organizacím a subjektům. Tento rámec by měl určit zapojené příslušné orgány, organizace občanské společnosti a další zúčastněné strany a stanovit jejich příslušné povinnosti, včetně postupů a způsobů komunikace. Tyto mechanismy mohou mít podobu souboru zavedených postupů, pokynů, rámcových protokolů nebo ujednání o spolupráci. Referenční mechanismus by se měl vztahovat na všechny oběti a na všechny formy trestných činů obchodování s lidmi s přihlédnutím k individuální zranitelnosti obětí. Kontaktní místa by měla sloužit pro přeshraniční zprostředkování služeb obětem. Mohou být vytvořena na základě stávajících mechanismů nebo správních struktur a nebudou muset nahrazovat vnitrostátní mechanismy pro podávání stížností nebo horké linky. Členské státy se vyzývají, aby zavedly jediný vnitrostátní mechanismus a jediné kontaktní místo, pokud to organizace veřejné správy umožňuje.**

- (9) Za účelem dalšího posílení a harmonizace úsilí trestního soudnictví o snížení poptávky ve všech členských státech je důležité kriminalizovat využívání služeb v případech, **kdy jejich uživatel ví, že osoba poskytující dané služby [...] je obětí trestného činu obchodování s lidmi.** Zařazení tohoto jednání mezi trestné činy je součástí komplexního přístupu ke snižování poptávky, jehož cílem je řešit vysokou úroveň poptávky, která podporuje všechny formy vykořisťování. **Kriminalizace by se měla zaměřovat pouze na využívání služeb poskytovaných v rámci vykořisťování, na které se vztahuje trestný čin obchodování s lidmi. O trestný čin by se proto nemělo jednat v případě zákazníků, kteří nakupují výrobky vyrobené za pracovních podmínek zahrnujících vykořisťování, neboť nejsou uživateli služby.**

- (10) Zásadní význam pro zajištění úplného pochopení rozsahu obchodování s lidmi v rámci Unie má shromažďování přesných a soudržných údajů a včasné zveřejňování shromážděných údajů a statistik. Očekává se, že zavedení požadavku, aby členské státy každoročně shromažďovaly statistické údaje o obchodování s lidmi a podávaly o nich zprávy Komisi harmonizovaným způsobem, bude představovat významný krok k lepšímu obecnému pochopení tohoto jevu a k zajištění přijetí politik a strategií založených na údajích. [...] **Členské státy se vyzývají, aby zachovaly granularitu údajů, které jsou každoročně shromažďovány od roku 2022 na základě pokynů dohodnutých mezi členskými státy a Eurostatem, který vypracoval statistiky použité pro zprávu podle článku 20 směrnice 2011/36/EU, jakož i pro výroční globální zprávu o obchodování s lidmi vypracovávanou Úřadem OSN pro drogy a kriminalitu.**
- (11) Jelikož cílů této směrnice, tedy prevence obchodování s lidmi a boje proti němu a ochrany obětí této trestné činnosti, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto jich může být z důvodu jejího rozsahu a účinku lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

- (12) Směrnice dodržuje základní práva a etí zásady uznané v Listině základních práv Evropské unie, zejména dodržování a ochranu lidské důstojnosti, zákaz otroctví, nucené práce a obchodování s lidmi, právo na nedotknutelnost lidské osobnosti, zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu, právo na svobodu a bezpečnost, ochranu osobních údajů, svobodu projevu a informací, právo svobodné volby povolání a právo pracovat, rovnost žen a mužů, práva dítěte, práva osob se zdravotním postižením a zákaz dětské práce, právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů. Cílem této směrnice je zejména zajistit plné dodržování těchto práv a zásad, které mají být odpovídajícím způsobem prováděny.
- (13) [...] V souladu s článkem 3 a čl. 4a odst. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Irsko dopisem ze dne **20. dubna 2023**⁶ své přání účastnit se přijímání a používání této směrnice.

⁶ Dokument 8928/23.

- (14) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.
- (15) Členské státy se v souladu se společným politickým prohlášením členských států a Komise ze dne 28. září 2011 o informativních dokumentech⁷ zavázaly, že v odůvodněných případech doplní oznámení o opatřeních přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu o jeden či více dokumentů s informacemi o vztahu mezi jednotlivými složkami směrnice a příslušnými částmi vnitrostátních nástrojů přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu. V případě této směrnice považuje normotvůrce předložení těchto dokumentů za odůvodněné.
- (16) Směrnice 2011/36/EU by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Změny směrnice 2011/36/EU

Směrnice 2011/36/EU se mění takto:

- 1) V článku 2 odstavec 3 **zní takto:** [...]

„Vykořisťování zahrnuje přinejmenším zneužívání prostituce jiných osob nebo jiné formy pohlavního vykořisťování, **zneužívání nucených sňatků nebo nezákonných osvojení,** nucenou práci či služby, včetně žebrání, otroctví či praktiky podobné otroctví, nevolnictví nebo využívání jiných osob k trestné činnosti či odebrání lidských orgánů.“

- 2) [...]

⁷ Úř. věst. C 369, 17.12.2011, s. 14.

[...]

3) Článek 6 se [...] nahrazuje tímto:

„Článek 6

Sankce vůči právníckým osobám

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby právnícké osoby odpovědné podle čl. 5 odstavců 1 nebo 2 **mohly být potrestány účinnými, přiměřenými a odrazujícími** [...] trestními nebo jinými **sankcemi či opatřeními**. [...]

[...]
2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby **sankce či opatření vztahující se na** [...] právnícké osoby [...] odpovědné podle čl. 5 odstavců 1 nebo 2 **za trestné činy uvedené v člancích 2 a 3 [...] zahrnovaly trestní či jiné pokuty a mohly zahrnovat trestní či jiné sankce a opatření, jako například:** [...]
 - a) **zbavení oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podporu;**
 - b) **uzavření provozoven použitých ke spáchání trestného činu;**

[...] **c)** [...] zákaz provozování **podnikatelské** [...] činnosti;

[...] **d)** uložení soudního dohledu;

[...] **e)** likvidace rozhodnutím soudu.

3. [...]“

3a) Článek 7 směrnice 2011/36/EU se zrušuje.

[...]

4) V článku 11 se odstavec 4 nahrazuje tímto:

„4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby ve spolupráci s příslušnými podpůrnými organizacemi byl právními a správními předpisy vytvořen **jeden nebo více** [...] referenčních mechanismů, jejichž cílem je oběti včas rozpoznat a poskytnout jim pomoc a podporu, a aby bylo jmenováno [...] **jedno nebo více** kontaktních míst pro **přeshraniční** zprostředkování služeb obětem.“

5) V článku 18 se zrušuje odstavec 4.

6) Vkládá se následující článek 18a:

„Článek 18a

Trestné činy týkající se využívání služeb [...] s vědomím, že osoba poskytující dané služby [...] je obětí [...] obchodování s lidmi

1. [...] Členské státy přijmou potřebná opatření k [...] **zajištění toho, aby vědomé využívání služeb poskytovaných obětí některého z trestných činů [...] uvedených v článku 2 [...] představovalo trestný čin, pokud je daná oběť zneužívána za účelem poskytování daných služeb a osoba, která služby využívá, jedná s vědomím, že osoba služby poskytující je obětí některého z trestných činů uvedených v článku 2.**
2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby bylo možné za trestné činy vymezené v souladu s odstavcem 1 uložit účinné, přiměřené a odrazující tresty [...].
3. **Články 5 a 6, čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 1 a 2 se použijí na trestný čin popsáný v odstavci 1.“**
- 7) Vkládá se následující článek 19a:

„Článek 19a

Shromažďování údajů a statistické údaje

1. Členské státy **zajistí, že mají zaveden systém pro zaznamenávání, produkci a poskytování anonymizovaných [...] statistických údajů s cílem monitorovat účinnost svých systémů pro boj proti trestným činům uvedeným v této směrnici.**

2. Statistické údaje uvedené v prvním odstavci [...] **zahrnují přinejmenším [...] údaje dostupné na centrální úrovni o[...]**:
- a) počtu **zjištěných a předpokládaných** [...] obětí trestných činů uvedených v článku 2 **v míře, v jaké je to možné v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy**[...];
 - b) počet osob podezřelých z trestných činů uvedených v článku 2 rozčleněných **v míře, v jaké je to možné**, podle pohlaví, věkových skupin (dítě/dospělý), občanství a formy vykořisťování;
 - c) počet osob trestně stíhaných za trestné činy uvedené v článku 2 rozčleněných **v míře, v jaké je to možné**, podle pohlaví, věkových skupin (dítě/dospělý), občanství, formy vykořisťování, povahy konečného rozhodnutí o trestním stíhání;
 - d) počet rozhodnutí o trestním stíhání (obvinění z trestných činů uvedených v článku 2, obvinění z jiných trestných činů, rozhodnutí o neobvinění, jiné);
 - e) počet osob odsouzených za trestné činy uvedené v článku 2 rozčleněných **v míře, v jaké je to možné**, podle pohlaví, věkových skupin (dítě/dospělý), občanství;
 - f) počet soudních rozsudků (zproštění obžaloby, odsouzení, jiné) za trestné činy uvedené v článku 2[...];
 - g) počet podezřelých osob, osob stíhaných a odsouzených za trestné činy uvedené v článku 18a rozčleněných **v míře, v jaké je to možné**, podle pohlaví a věkových skupin (dítě/dospělý).
3. Členské státy každoročně do **31. prosince** předají Komisi statistické údaje uvedené v odstavci 2 za předchozí rok.“

8) V článku 23 se doplňuje nový odstavec 3, který zní:

„3. Do [pěti let po uplynutí lhůty pro provedení] Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž posoudí, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná pro dosažení souladu s článkem 18a a dopad těchto opatření.“

Článek 2

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do **dvou let** [...] po jejím vstupu v platnost. Znění těchto předpisů neprodleně sdělí Komisi. Znění těchto předpisů neprodleně sdělí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

3. [...]

Článek 3

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 4

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*